

Guide til tilsyn og kvalitet i Haderslev Kommune

Kommunale og selvejende daginstitutioner

Haderslev
Kommune

Guide til tilsyn og kvalitet i Haderslev Kommune

Kommunale og selvejende daginstitutioner

I Haderslev Kommunes dagtilbud fører vi pædagogisk tilsyn med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag. Vi gør det for at skabe den højeste pædagogiske kvalitet og lige muligheder for trivsel, udvikling, læring og dannelse for alle børn.

Med det pædagogiske tilsyn skal vi på samme tid kontrollere kvaliteten af den pædagogiske praksis, kontinuerligt udvikle kvaliteten og lave systematisk opfølgning.

Guide til tilsyn og kvalitet i Haderslev Kommune er en hjælp til dig, der er institutionsleder. Guiden giver dig overblikket over, hvad der som minimum skal gøres i løbet af en to-årig periode i forhold til tilsynsopgaven i egen institution.

I 2018 fik vi i dagtilbud Den styrkede pædagogisk læreplan, som er den ramme, vi arbejder indenfor.

I publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold" kan du læse om lovbestemmelser, lovens forarbejde, begreber og hvordan vi skal forstå dagtilbudslovens bestemmelser om den pædagogiske læreplan. Det centrale er blandt andet:

Læs mere om
Den styrkede
pædagogiske
læreplan her:

- Et fælles pædagogisk grundlag med en række centrale elementer som leg, børnefællesskaber og et bredt læringsbegreb. Grundlaget udgør forståelsen for og tilgangen til arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbud

- Etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen, for eksempel i rutinesituationer, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg

- Beskrivelser af de seks læreplanstemaer samt nye, brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring

- At den pædagogiske læreplan skal forholde sig til børn i udsatte positioner, forældre-samarbejde om børns læring, sammenhængen til børnehaveklassen og samarbejdet med det omkringliggende samfund

- Etableringen af en evalueringskultur i dagtilbud.

Indhold

Lovgrundlaget	4
Om det pædagogiske tilsyn	5
Pædagogisk læringsmiljøvurdering	6
Anmeldt tilsyn i egen institution	7
Skema til observation - PLV.....	8
Inspiration til dialog med børn	14
Hjælp til formulering af konklusion	15
Læringsdialog ved anmeldt tilsyn	16
Udviklingsplan	17
Pædagogisk udviklingsbesøg	18
Uanmeldt tilsyn	19
Læringsdialog ved uanmeldt tilsyn	20
Skærpet tilsyn ved bekymring.....	21
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring.....	22
Opmærksomhedspunkter ved bekymring	23
Kvalitetssamtale	24
Dagsorden til kvalitetssamtaler (ulige år)	25
Dagsorden til kvalitetssamtaler (ulige år)	26
Kvalitetsplan	27
Skabelon for kvalitetsplan	28
Orientering til forældrebestyrelsen.....	29

Lovgrundlaget

Dagtilbudslovens § 5A

Tilsyn med det pædagogiske indhold i dagtilbud omfattet af § 5, stk. 1, skal føres med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan, jf. § 8, stk. 2.

Stk. 2. Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i dagtilbud omfattet af § 5, stk. 1.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre uvildighed i tilsynet.

Stk. 4. Tilsyn med det pædagogiske indhold skal føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg, jf. § 5 b, stk. 2, og viden fra tidligere dialog med dagtilbuddet. Har der tidligere været iværksat et skærpet tilsyn med dagtilbuddet, og har der eventuelt også været udarbejdet en handleplan, jf. § 5 b, stk. 3-5, skal viden herfra i relevant omfang indgå i grundlaget for det enkelte tilsynsbesøg.

Stk. 5. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget foretage observationer i dagtilbuddet.

Stk. 6. Kommunen skal som led i tilsynsbesøget indgå i dialog med lederen og medarbejdere i dagtilbuddet.

Dagtilbudslovens § 5B

Kommunen skal efter et tilsynsbesøg indgå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, herunder eventuelle opfølgende tiltag. Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

Stk. 2. Kommunen skal skriftligt dokumentere tilsynet med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer. Den skriftlige dokumentation skal, i det omfang det er relevant, give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag, jf. stk. 1, 1. pkt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til bekymring.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn og udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Skærpet tilsyn skal iværksættes, og handleplan udarbejdes, i umiddelbar forlængelse af at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret.

Stk. 5. Handleplanen skal udarbejdes i dialog med lederen af dagtilbuddet og skal beskrive, hvordan der skal arbejdes med at styrke kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet, og hvordan der skal følges op herpå. Forældrebestyrelsen skal have en orientering om handleplanen og have mulighed for at komme med bemærkninger. Orienteringen af forældrebestyrelsen og forældrebestyrelsens eventuelle bemærkninger hertil skal ske hurtigst muligt.

Om det pædagogiske tilsyn

I Haderslev Kommune er det pædagogiske tilsyn en del af vores løbende kvalitetsudvikling af den pædagogiske praksis. Som institutionsleder skal du hvert andet år føre tilsyn i din egen institution sammen med en konsulent fra forvaltningen.

Med tilsynet kontrollerer vi, om noget i den pædagogiske praksis giver anledning til bekymring eller ej. Samtidig er tilsynet med til at sikre kontinuerlig udvikling af kvaliteten i vores pædagogiske praksis.

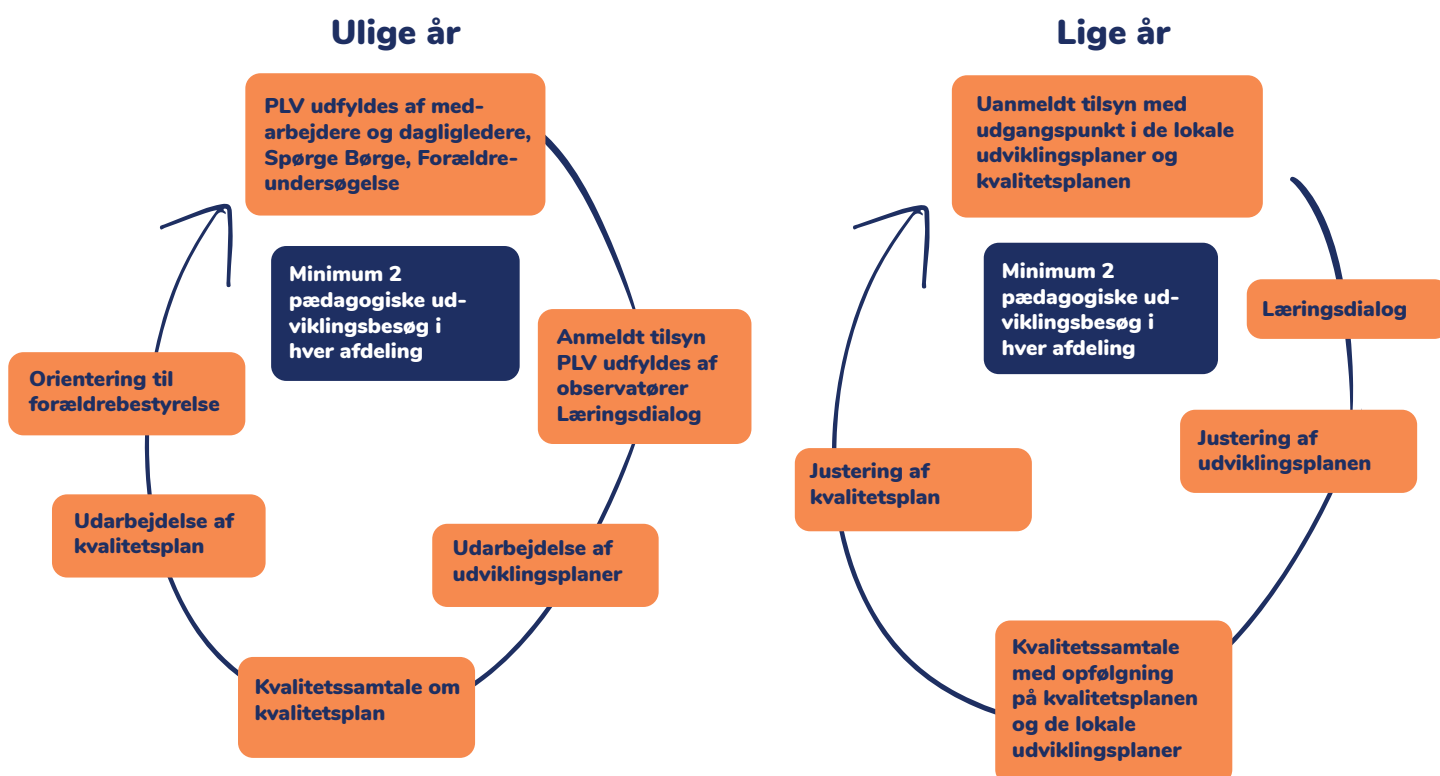
På baggrund af tilsynets konklusioner skal du som institutionsleder sammen med konsulenten vurdere, om den observerede pædagogiske praksis i din institution med fordel kan fastholdes, justeres, eller om der skal en ny indsats til.

Forskning viser, at et godt læringsmiljø i daginstitutionen fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Et godt læringsmiljø har ikke alene betydning for børnenes tid i dagtilbuddet, men også for hvor godt børnene klarer sig senere i livet.

Derfor kigger vi ved vores tilsyn ikke på det enkelte individ men på læringsmiljøet som helhed. Herefter bruger vi vores indsamlede data systematisk og reflekteret på alle niveauer i organisationen.

Opgaven med at føre pædagogisk tilsyn indeholder en række opgaver, der hænger sammen på kryds og tværs. Udover tilsynene er dialog, samtale og opfølgning en del af opgaven, ligesom du skal lave forskellige rapporter, planer og referater.

Nogle af opgaverne foregår i lige år andre i ulige år. Det vigtigste at have for øje er, at tingene hænger sammen og er en del af den helhed og samlede evalueringskultur, der udvikler kvaliteten i vores pædagogiske praksis.

Flere perspektiver på kvaliteten

Hvem: Dagtilbudsafdelingen

Hvornår: 1. kvartal i ulige år

Type: Spørgeskemaundersøgelse og observationer

Dokumentation: Tilsynsrapport

Hvert andet år tager dagtilbudsafdelingen initiativ til at samle data ind blandt alle børn over 4 år, forældre, medarbejdere, daglige pædagogiske ledere og tilsynsførende. Data handler om, hvordan de fra deres forskellige perspektiver vurderer kvaliteten i dagtilbuddet.

Dataindsamlingen foregår ved hjælp af elektroniske spørgeskemaer i Hjernen&Hjertet, og efterfølgende kan der fra Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet trækkes en samlet tilsynsrapport på tre niveauer: Samlet for kommunen, for institutionen og for den enkelte afdeling.

For medarbejdere, daglige pædagogiske ledere og observatører afdækkes disse perspektiver gennem udfyldelse af *Pædagogisk læringsmiljøvurdering (PLV)* i Hjernen&Hjertet:

- Det pædagogiske grundlag og fokusområder
- De seks læreplanstemaer
- Faglig ledelse

For børnene afdækkes disse perspektiver gennem brug af *Spørge Børge* i Hjernen&Hjertet:

- Overordnet trivsel
- Venskab og leg
- Medbestemmelse
- Omsorg og støtte

For forældre afdækkes disse perspektiver gennem *Tilfredshedsundersøgelse* i Hjernen&Hjertet:

- Den samlede tilfredshed
- Den pædagogiske indsats
- Samarbejdet med personalet
- Børnene imellem
- De fysiske rammer

Anmeldt tilsyn i egen institution

Hvem: Institutionsleder og konsulent

Hvornår: Årligt i ulige år

Type: Anmeldt tilsyn med observation og læringsdialog

Dokumentation: PLV i Hjernen&Hjertet

Som institutionsleder skal du, sammen med en konsulent fra forvaltningen, i ulige år lave minimum 1 anmeldt tilsyn med observation i din institution. Består din institution af flere matrikler, skal der laves tilsyn i hver enkelt af dem. Udgangspunktet for tilsynet er temaerne i den Pædagogiske Læringsmiljøvurdering. Det tilstræbes, at samme konsulent er gennemgående i den 2-årige periode.

Et tilsyn varer cirka 4 timer i alt pr. afdeling og kan lægges over hele dagen. Som observationsmateriale anvendes **Skema til observation – PLV**, der kan printes, inden du tager afsted på tilsynet. Tilsynets varighed afhænger af, hvor mange stuer eller enheder der er i afdelingen. Dette aftales med konsulenten.

Elementerne i tilsynet fordeler sig cirka sådan her på dagen:

- 15 minutter til koordinering mellem dig og konsulenten, før I går i gang med tilsynet
- 2 timer til observation
- 30 minutter til dialog mellem dig og konsulenten om det, I har set
- 1 timer til afsluttende læringsdialog med den daglige pædagogiske leder, afdelingsleder, souschef eller lignende.
- 15 minutter til fælles indtastning i Hjernen&Hjertet

På baggrund af jeres observationer, observatørbesvarelsen og læringsdialog laver I en konklusion på tilsynet. I fællesskab skriver I den ind i *Skabelon til Tilsynsrapport i Hjernen&Hjertet*, sammen med de konkrete anbefalinger til videre udvikling, I har givet.

Se, hvordan I formulerer jeres konklusion i **Hjælp til formulering af konklusion**. Ved uenighed om konklusionen, er det konsulenten der har den endelige vurdering.

På baggrund af læringsdialogen skal du efterfølgende, sammen med den daglige pædagogiske leder, lave en udviklingsplan for, hvordan I vil arbejde med de konkrete anbefalinger. Konsulenten kan herefter, under det konkrete tilsyn, trække udviklingsplanen i Hjernen&Hjertet. Udviklingsplanen er opbygget som en SMTTE-model.

Fra Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet kan du trække en samlet tilsynsrapport for din institution. Du skal offentliggøre tilsynsrapporten på institutionens hjemmeside ultimo april.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Udfyld observatørbesvarelsen i PLV'en i Hjernen og Hjertet sammen med konsulenten
- ☒ Opret et lokalt tilsyn i Hjernen&Hjertet og navngiv det med de årstal, der dækker perioden
- ☒ Lav lokale udviklingsplaner sammen med daglig pædagogisk leder
- ☒ Træk institutionens samlede tilsynsrapport i Rapportbyggeren og offentliggør på hjemmesiden.

Redskaber og inspiration

- Skema til observation – PLV
- Inspiration til dialog med børn
- Hjælp til formulering af konklusion

Skema til observation – PLV

Overvej under hvert observationspunkt, om dette kan observeres i praksis, eller om det skal være et punkt, I vender i læringsdialogen.

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Børnesyn	I hvilken grad understøtter dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer? • Leg • Vokseninitierede aktiviteter • Rutiner	
Dannelse og børneperspektiv	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver? • Observation af børnene (fx registrering af børnenes brug af rum, legetøj o.l.) • Børnene som medskabere (fx tage billeder af, tegne eller vise yndlingsting og -steder) • Børnene som fortællere (fx samtaler, interview og rundvisning)	
Leg	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn? • Lade børnene lege selv og iagttage på afstand • Guide og hjælpe aktivt ved behov • Deltage aktivt i legen	
Læring	I hvilken grad har dagtilbuddet fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når dagtilbuddet arbejder ud fra et bredt læringsbegreb? • Arbejde med planlagte forløb • Arbejde ud fra børnenes spontane nysgerrighed og undren • Arbejde med at understøtte læring i samspillet mellem børnene	

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Børne-fællesskaber	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at understøtte børne-fællesskaber? • Bevidst arbejde med fællesskaber på tværs af alder, køn, kultur mv. • Balance mellem små og større børne-grupper • Støtte børnene i at få øje på hinandens ressourcer	
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	I hvilken grad skaber dagtilbuddet et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer? • Leg • Aktiviteter • Rutinesituationer	
Forældre-samarbejde	I hvilken grad lykkes dagtilbuddet med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner? • Styrke barnets og børnefællesskabets sociale relationer • Styrke barnets sprog og motorik • Styrke barnets tryghed og tilknytning til det pædagogiske personale	
Børn i udsatte positioner	I hvilken grad understøtter dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer? • Møde alle børn med positive forventninger • Understøtte at alle børn udfordres og oplever at mestre noget • Styrke deres egne relationer til de børn, der befinder sig i udsatte positioner	

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Sammenhæng i overgange	I hvilken grad inddrager dagtilbuddet disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange? • Børnenes perspektiv • Forældrenes perspektiv • Dagtilbuddets, skolens eller SFO/fritidshjemmets perspektiv	
Samspil og relationer	I hvilken grad har dagtilbuddet fokus på disse udvalgte tilgange i deres arbejde med at skabe gode samspil og relationer? • Opdele børnene i mindre grupper • Være fleksible i deres organisering af hensyn til børnenes voksentilknytning • Arbejde bevidst med deres sprog og kropssprog og placering i rummet og på legepladsen	
Evaluerende pædagogisk praksis	I hvilken grad er dagtilbuddet opmærksom på disse udvalgte dimensioner, når dagtilbuddet evaluerer deres pædagogiske praksis? • Evaluere sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse • Justere praksis ud fra evalueringens resultater • Evaluere den justerede praksis	
Inddragelse af lokalsamfundet	I hvilken grad formår dagtilbuddet at inddrage lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børnene?	
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	I hvilken grad er dagtilbuddet opmærksomme på at integrere det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.	

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Alsidig personlig udvikling	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for følgende dimensioner? 1. Livsduelighed • forstået som barnets relation til sig selv, herunder følelsesmæssig udvikling 2. Engagement og deltagelseskompetence • forstået som barnets relationer til andre, fx pædagogisk personale og børnegruppen 3. Gåpåmod • forstået som barnets relation til sin omverden	
Natur, udeliv og science	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science? 1. Natur • fokus på børns dannelse og læring om natur og naturfænomener, der kan finde sted både inde og ude 2. Udeliv • fokus rettet mod alle rutiner, aktiviteter og leg, der foregår udenfor i dagtilbuddet 3. Science • fokus på det pædagogiske personales kvalificering og understøttelse af børnenes undersøgelse og udforskning af verden.	
Kommunikation og sprog	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for følgende områder? 1. Interaktioner • fokus på udvikling af kommunikation og sprog i voksen-barn-interaktioner 2. Fællesskaber • fokus på udvikling af kommunikation og sprog i børnefællesskaber 3. Rollemodeller • fokus på hvordan I som sproglige rollemodeller støtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling	

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Kultur, æstetik og fællesskab	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab? 1. Kulturelt indtryk og udtryk • fokus på den del af arbejdet med kultur i dagtilbud, der handler om æstetiske praksisser 2. Kultur og fællesskab • fokus på kulturens betydning for at skabe stærke fællesskaber med deltagelsesmuligheder for alle børn	
Krop, sanser og bevægelse	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse? 1. Krop • fokus på hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børn får mulighed for at udforske forskellige måder at bruge kroppen på 2. Sanser • fokus på hvordan barnet lærer om sin omverden samt udvikler sig motorisk og bevægelsesmæssigt ved at bruge sanserne 3. Bevægelse • fokus på hvordan I støtter børn i at bevæge sig ved fx at give udtryk for jeres egen bevægelsesglæde.	
Social udvikling	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for følgende dimensioner? 1. Deltagelse og medindflydelse • fokus på at skabe stærke fællesskaber, hvor alle er med og har indflydelse 2. Empati • fokus på hvordan I som empathiske rollemodeller arbejder med empati i børnegruppens relationer 3. Legens betydning for social læring • fokus på hvordan I tager ansvar for at legen fungerer, og at alle børn har mulighed for at træde ind i legefællesskaber	

Tema	Observationspunkter	Vurdering
Fastsætte en faglig retning	I hvilken grad er der i dagtilbuddet fastsat en faglig retning: 1. Der sikrer fælles forståelse af faglig kvalitet i forhold til den styrkede pædagogiske læreplan? 2. Hvor den pædagogiske læreplan er retningsgivende for praksis?	
Indhente faglig viden	I hvilken grad er der i dagtilbuddet fokus på at indhente faglig viden indenfor følgende to områder? 3. Præsentation og deling af relevant faglig viden gennem refleksion og sparring? 4. Ved at medarbejderne deler viden efter kurser og projekter og forankrer denne viden i praksis?	
Aktivere faglig viden	I hvilken grad sikrer ledelsen med disse udvalgte aktiviteter, at medarbejderne udfører deres arbejde med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan? 5. Via organiseret vejledning og feedback med afsæt i observationer i en faciliteret ramme? 6. Via en feedbackkultur, hvor ledelse og kollegaer giver hinanden feedback på observationer af det daglige pædagogiske arbejde? 7. Via ledelsesmæssig opbakning og deltagelse i møder, kurser, planlægning og opfølgning på indsatser og aktionslæringsforløb?	

Inspiration til dialog med børn

Når vi laver et tilsyn, er det som udgangspunkt ikke for at observere på nogle bestemte børn, men på børnenes adfærd, udsagn, væremåde osv.

Observationerne fortæller os en del om, hvordan det er at være barn i hverdagen i institutionen. Derfor kan det være en rigtig god idé både at observere på, hvad børnene gør, men også at gå i dialog med børnene der, hvor det er meningsfuldt.

Derudover kan du bede nogle børn om at vise rundt og fortælle om deres børnehave – og være nysgerrig på, hvad de siger. Kender de for eksempel reglerne og rutinerne? Viser de hensyn til de andre børn? Hvad vælger de at vise? Hvad gør de voksne rundt om dem?

Eksempler på, hvad du kan observere hos børnene:

- Hvor leger børnene henne?
- Hvordan er børnenes omgangsform med hinanden?
- Hvordan er børnenes omgangsform med de voksne?
- Er der børn, der i længere tid ikke er en del af en aktivitet eller leg?
- Hvordan løser børnene konflikter?

Eksempler på, hvad ud kan gå i dialog med børnene om:

- Hvor er de bedste legesteder? Hvorfor er de gode?
- Har du venner her i børnehaven?
- Hvad kan du bedst lide ved børnehaven?
- Hvad kan du bedst lide ved de voksne?
- Hvad gør du, hvis du bliver ked af det?

Hjælp til formulering af konklusion ved tilsyn

	Vurdering	Formulering
Ingen bekymring	Der er generelt god kvalitet, og observationselementerne ses konsekvent i praksis Den gode praksis skal fastholdes og videreudvikles	"Tilsynet vurderer, at der arbejdes meget målrettet med at skabe læringsmiljøer, der fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling, dannelse og deltagelsesmulighed i fællesskaber, så det er synligt i børnenes dagligdag og en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Der er en tydelig pædagogisk retning, der konsekvent er omsat i den pædagogiske praksis, og det pædagogiske personale og den daglige pædagogiske leder kan i dialogen gøre rede for, hvordan der arbejdes med det pædagogiske læringsmiljø."* *Suppler med konkrete anvisninger til videreudvikling af praksis, og husk at dokumentere i udviklingsplanen.
Ingen bekymring	Der er generelt god kvalitet, men der er elementer i observationen, der kræver opmærksomhed, da de ikke ses konsekvent i praksis Praksis skal generelt fastholdes og videreudvikles, men nogle elementer i praksis skal justeres	"Tilsynet vurderer, at der arbejdes målrettet med at skabe læringsmiljøer, der fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling, dannelse og deltagelsesmulighed i fællesskaber, men det omsættes ikke tydeligt i hele den pædagogiske praksis og er ikke alle steder en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Der er en tydelig pædagogisk retning, men den ses ikke omsat alle steder i den pædagogiske praksis. Det pædagogiske personale og den daglige pædagogiske leder kan i dialogen gøre rede for, hvordan der arbejdes med det pædagogiske læringsmiljø."* *Suppler med konkrete anvisninger til justering af praksis, og husk at dokumentere i udviklingsplanen.
Bekymring	Der er behov for at forbedre kvaliteten, og der er elementer, der kræver opmærksomhed, da de ikke ses i praksis Der skal iværksættes nye indsatser og igangsættes skærpet tilsyn	"Tilsynet vurderer, at der skal arbejdes fokuseret med at skabe læringsmiljøer, der fremmer alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og deltagelsesmuligheder i fællesskaber, fordi det ikke omsættes tydeligt i den pædagogiske praksis og ikke er en del af den pædagogiske organisering og planlægning. Den pædagogiske retning er ikke tydelig, og det pædagogiske personale og den daglige pædagogiske leder kan i dialogen ikke gøre rede for, hvordan der arbejdes med det pædagogiske læringsmiljø. Der iværksættes skærpet tilsyn" *Suppler med konkrete eksempler på det, der giver anledning til bekymring, og husk at justere i udviklingsplanen og ved alvorlig bekymring at udfærdige en handleplan.

Læringsdialog ved anmeldt tilsyn

Hvem: Institutionsleder, konsulent og daglig pædagogisk leder

Hvornår: Ulige år

Type: Dialog

Dokumentation: Referat

Som en del af det anmeldte tilsyn skal der afholdes en læringsdialog mellem dig som institutionsleder, konsulenten og den daglige pædagogiske leder.

Formålet er at give en konstruktiv tilbagemelding på det observerede, have dialog om de emner som ikke kunne observeres og komme med 2-3 konkrete anbefalinger til videreudvikling af den pædagogiske praksis.

Punkterne til udviklingsplanerne kan udspringe af opmærksomheder fra observationerne i det anmeldte tilsyn, læringsdialogen og de emner som ikke kunne observeres.

Efter mødet laver den daglige pædagogiske leder et referat i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*. Referatet skal indeholde væsentlige opmærksomheder fra mødet, der kan bidrage til det videre kvalitets- og udviklingsarbejde.

Det er efterfølgende den daglige pædagogiske leders ansvar at udvikle og forbedre kvaliteten på baggrund af læringsdialogen, herunder udarbejdelse af udviklingsplaner på de konkrete temaer med sparring fra dig.

Dagsorden til læringsdialog ved anmeldt tilsyn

1. Institutionsleder og konsulent giver en orientering om tilsynet har givet anledning til bekymring
2. Konsulenten faciliterer drøftelsen af de emner som ikke kunne observeres
3. Institutionsleder og konsulent præsenterer hver 2 gode observationer og deres betydning for børnene
4. Institutionsleder og konsulent giver 2 -3 konkrete forslag til hvad der kan arbejdes videre med og hvilken betydning det vil have for børnene

Sådan dokumenterer du

- ☒ Daglig pædagogisk leder laver referat fra læringsdialogen i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*
- ☒ Konsulent og institutionsleder skriver sammen konklusionen i *Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet*

Udviklingsplan

Hvem: Daglig pædagogisk leder og Institutionsleder

Hvornår: Senest 1. måned efter læringsdialogen

Type: Plan

Dokumentation: Udviklingsplan

I udviklingsplanen beskriver daglig pædagogisk leder sammen med medarbejderne og med sparring fra dig, hvordan de konkret vil arbejde med de anvisninger, de har fået fra tilsynet eller på læringsdialogmødet.

En udviklingsplan er fremadrettet og skal beskrive, hvad, hvornår og hvem, der arbejder med de konkrete tiltag.

Udviklingsplanerne laves i tiltag i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*. Her kan du under type lave udviklingsplanen i en SMTTE-model.

I udviklingsplanen beskrives:

- Den sammenhæng, målet for udviklingsplanen skal forstås i
- Målet for udviklingsplan
- De tiltag, der tænkes iværksat
- De tegn på forandring, I forventer at se
- Den evalueringsform I ønsker at anvende
- De resultater, I får gennem tiltagene
- Hvem der gør hvad

Derudover kan I kan også vedhæfte filer, hvis det er relevant.

Sådan dokumenterer du

Lav udviklingsplanen i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*

Pædagogiske udviklingsbesøg

Hvem: Institutionslederen

Hvornår: Minimum 2 gange årligt

Type: Uanmeldt/ansmeldt besøg og dialog

Dokumentation: Referat

De pædagogiske udviklingsbesøg har til formål at følge op på arbejdet i den pædagogiske praksis på baggrund af udviklingsplanerne. Et pædagogisk udviklingsbesøg skal både anerkende det arbejde, der gøres, følge op på, om udviklingen er på rette vej og give anvisninger til, hvordan det videre arbejde kan gøres.

Du skal lave mindst 2 pædagogiske udviklingsbesøg i hver afdeling, som består af observation og dialog med daglig pædagogisk leder, hvor du følger op på, hvordan der arbejdes med udviklingsplanerne og kvalitetsplanen, alt efter hvad indsatserne indeholder i praksis. Efter hvert udviklingsbesøg giver du feedback til daglig pædagogisk leder og eventuelt til medarbejderne.

Efter mødet laver du et referat i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet. Referatet skal indeholde de væsentligste opmærksomheder fra dit pædagogiske udviklingsbesøg, der kan bidrage til det videre arbejde med kvalitets- og udviklingsplanerne.

Du kan planlægge dine pædagogiske udviklingsbesøg og skrive referat mm. i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Lav referat fra dit pædagogiske udviklingsbesøg i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet
- ☒ Juster udviklingsplanerne

Uanmeldt tilsyn

Hvem: Konsulent fra forvaltningen

Hvornår: Hvert andet år i lige år

Type: Uanmeldt tilsyn og kort feedback til daglig pædagogisk leder

Dokumentation: Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet

Hvert andet år i lige år foretages der et uanmeldt tilsyn i alle afdelinger. Det er konsulenter, der foretager det uanmeldte tilsyn.

Observationen tager udgangspunkt i de udviklingsområder der er beskrevet i udviklingsplanerne og institutionens kvalitetsplan.

Umiddelbart efter det uanmeldte tilsyn giver konsulenten en kort mundtlig feedback til daglig pædagogisk leder.

Inden for en uge afholdes der en læringsdialog med dig som institutionsleder, daglig pædagogisk leder og konsulenten med tilbagemelding på det observerede.

På baggrund af læringsdialogen laver daglig pædagogisk leder eventuelle justeringer i udviklingsplanerne sammen med medarbejderne og med sparring fra dig.

Fra Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet kan du trække en samlet tilsynsrapport for din institution, som offentliggøres på institutionens hjemmeside senest 1 måned efter læringsdialogen.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Daglig pædagogisk leder justerer eventuelt i udviklingsplanerne
- ☒ Træk den nye samlede tilsynsrapport for institutionen og offentliggør på institutionens hjemmeside

Læringsdialog ved uanmeldt tilsyn

Hvem: Institutionsleder, konsulent og daglig pædagogisk leder

Hvornår: Lige år, senest 1 uge efter det uanmeldte tilsyn

Type: Dialog

Dokumentation: Referat

Som en del af det uanmeldte tilsyn skal der afholdes en læringsdialog mellem dig som institutionsleder, konsulent og den daglige pædagogiske leder.

Formålet er, at konsulent kan give en konstruktiv tilbagemelding på det observerede, have dialog omkring det og eventuelt komme med forslag til justering af udviklingsplanerne for afdelingen.

Efter mødet laver daglig pædagogisk leder et referat i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*. Referatet skal indeholde væsentlige opmærksomheder fra mødet, der kan bidrage til det videre kvalitets- og udviklingsarbejde.

Det er efterfølgende den daglige pædagogiske leders ansvar at udvikle og forbedre kvaliteten på baggrund af læringsdialogen, herunder evt. justeringer af udviklingsplaner på de konkrete indsatser med sparring fra dig.

Dagsorden til læringsdialog ved uanmeldt tilsyn

1. Konsulent giver en orientering om, hvorvidt tilsynet har givet anledning til bekymring
2. Konsulent præsenterer 2 gode observationer og deres betydning for børnene
3. Konsulent giver feedback på om udviklingsplanernes punkter skal fortsætte, eller om der er konkrete forslag til justeringer

Sådan dokumenterer du

- ☒ Daglig pædagogisk leder laver referat fra læringsdialogen i *Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet*
- ☒ Justere evt. udviklingsplanerne

Skærpet tilsyn ved bekymring

Hvem: Institutionsleder og eventuelt konsulent

Hvornår: Ved bekymring

Type: Uanmeldt tilsyn og dialog

Dokumentation: Justering af udviklingsplan

Et skærpet tilsyn har til formål at afdække et eller flere bekymrende forhold, så der hurtigst muligt kan iværksættes relevant understøttelse af den pædagogiske praksis.

Hvis en afdeling kommer under skærpet tilsyn, skal du give besked til dagtilbudsafdelingen med en kort beskrivelse af årsagen. Beskeden sendes på mail til konsulenten med cc til chef for dagtilbud.

Et skærpet tilsyn er intensivt og fokuseret, og det iværksættes, hvis forhold ved dine løbende pædagogiske udviklingsbesøg, det anmeldte eller uanmeldte tilsyn har givet anledning til bekymring. Et skærpet tilsyn kan også iværksættes på baggrund af PLV'en, henvendelser fra forældre, samarbejdspartnere, forældrebestyrelsen, borgere eller dagtilbudsafdelingen.

Ved skærpet tilsyn skal du som institutionsleder, eventuelt i samarbejde med konsulenten, foretage et uanmeldt tilsyn, hvor du indhenter relevant data i afdelingen, der er bekymring omkring. Som opfølgning skal du og evt. konsulenten have en dialog med den daglige pædagogiske leder, og inden for en uge skal I sammen justere udviklingsplanerne i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet eller oprette nye udviklingsplaner, hvis det skærpede tilsyn handler om nye indsatser.

Hvis bekymringerne har sammenhæng til personalemæssige problemstillinger, skal du ikke journalisere i Hjernen&Hjertet.

Senest 3 måneder efter justering af udviklingsplanerne eller oprettelse af nye udviklingsplaner skal du lave et nyt tilsyn og en opfølgning med den daglige pædagogiske leder.

Du skal også give dagtilbudsafdelingen besked, når afdelingen ikke længere er under skærpet tilsyn.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Daglig pædagogisk leder justerer udviklingsplanerne eller opretter nye udviklingsplaner i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet inden for 1 uge
- ☒ Orienter konsulenten og chef for dagtilbud

Redskaber og inspiration

- Opmærksomhedspunkter ved bekymring

Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring

Hvem: Institutionsleder og konsulent

Hvornår: Ved alvorlig bekymring

Type: Uanmeldt tilsyn og dialog

Dokumentation: Handleplan

Et skærpet tilsyn er et intensivt og fokuseret tilsyn, der iværksættes, hvis forhold ved dine pædagogiske udviklingsbesøg, det anmeldte eller uanmeldte tilsyn har givet anledning til alvorlig bekymring. Et skærpet tilsyn kan også iværksættes på baggrund af PLV'en eller henvendelse fra samarbejdspartnere, forældre, forældrebestyrelsen, borgere eller dagtilbudsafdelingen. Endelig kan det iværksættes, hvis der ikke sker den ønskede udvikling efter et skærpet tilsyn ved bekymring.

Hvis en afdeling kommer under skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring, orienterer konsulenten dagtilbudsafdelingen med en kort beskrivelse af årsagen og chefen for dagtilbud inddrages.

Ved et skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring skal du som institutionsleder sammen med konsulenten lave en plan for tilsynet, hvor I blandt andet afdækker de alvorligt bekymrende forhold, fx gennem indhentning af relevant data.

Konsulenten laver herefter minimum 1 uanmeldt tilsyn i afdelingen ud fra det, der har givet anledning til alvorlig bekymring.

Dagtilbudschef, konsulenten og dagtilbudslederen afholder et møde om styrkelse af kvaliteten. Konsulenten giver her en orientering af det uanmeldte tilsyn. Efter mødet skal du inden for 1 uge gå i dialog med daglig pædagogiske leder. Her skal I sammen udarbejde en handleplan for, hvordan der skal ske en forbedring af de alvorligt bekymrende forhold. I laver handleplanen i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet.

Hvis bekymringerne har sammenhæng til personalemæssige problemstillinger, skal du ikke journalisere i Hjernen&Hjertet.

Handleplanen skal evalueres inden for 3 måneder og eventuelt igen inden for 6 måneder. Du skal i samarbejde med konsulenten også foretage løbende, uanmeldte tilsyn de første 3-6 måneder.

Forældrebestyrelsen skal orienteres om handleplanen, og de kan inddrages på de områder, hvor de med fordel kan bidrage og støtte op om de iværksatte handlinger.

Konsulenten giver også dagtilbudschefen besked, når afdelingen ikke længere er under skærpet tilsyn.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Lav handleplan i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet inden for 1 uge
- ☒ Orienter forældrebestyrelsen

Redskaber og inspiration

- Opmærksomhedspunkter ved bekymring

Opmærksomhedspunkter ved bekymring

Mangel på synlig ledelse

Fx lederskift, stor personaleudskiftning, højt sygefravær, manglende opfølgning, usikre forventninger, konfliktskyhed.

Mangel på fælles kurs og retning

Fx privatpraktiserende medarbejdere, primært i arbejdsfællesskab frem for professionelt læringsfællesskab.

Ufærdige planer og mangelfuld implementering

Fx uenighed i personalegruppen om, hvilke opgaver der er vigtige, planer der er længe undervejs eller ikke udføres.

Manglende mål

Fx ingen fælles mål eller forældede mål, der ikke er kendt af alle medarbejdere eller opfattes forskelligt.

Mangelfulde kompetencer

Fx ikke-opdateret viden, manglende kendskab til metoder, fravær af data og dokumentation mangelfuld refleksion og evaluering.

Faglig usikkerhed

Fx mangelfuld fælles, faglig dialog, uro, konflikter, uenighed, usikkerhed blandt børnene, usikkerhed om rutiner.

Mangelfulde fysiske rammer

Fx nedslidte og rodede lokaler, slidt legetøj, indretning der ikke er afstemt ift. børnegruppens læringsbehov.

Mangelfuld daglig organisering

Fx utydelig organisering af det pædagogiske arbejde, diffus struktur, voksnes perspektiver over børnenes.

Manglende fokus på børn og deres initiativer

Fx manglende nysgerrighed på børnene, deres perspektiver og relationer, mangel på nærvær og empati.

Mangelfuld inklusion

Fx ingen handleplan for børn i udsatte positioner, barnet ses som problem og 'ikke-hørende-hjemme' i dagtilbuddet.

Mangelfuld inddragelse af børnene i hverdagens rutiner

Fx fokus på praktik i stedet for pædagogik i dagligdagen, manglende fokus på at styrke børns selvhjulpenhed.

Manglende positiv kontakt og dialog mellem børn og voksne

Fx begrænset fysisk og mentalt nærvær, manglende fokus på benævnelse af, hvad børnene gør.

Mangelfuld sammenhæng i overgange

Fx mangelfuld kvalitet i børnenes små og store overgange, fx fra leg til frokost og fra hjem til vuggestue eller fra vuggestue/dagpleje til børnehave

Mangelfuldt forældresamarbejde

Fx italesættelse af forældre som besværlige, intet fælles ansvar for forældresamarbejdet, ser ingen værdi i forældresamarbejdet.

Mangelfuld legepædagogisk praksis

Fx manglende viden om legens betydning, fravær af systematiske observationer af børnenes leg.

Kvalitetssamtale

Hvem: Dagtilbudschef, dagtilbudsleder og afdelingsleder for dagtilbudsafdelingen, konsulent, institutionsleder og ledelsesteam

Hvornår: Årligt

Type: Samtale

Dokumentation: Kvalitetsplan for institutionen

Hvert år afholdes der kvalitetssamtaler. Kvalitetssamtalen er en dialog mellem dagtilbudschef, afdelingsleder, konsulent, institutionslederen og ledelsesteamet. Kvalitetssamtalen har til formål at skabe dialog om institutionens kvalitet, rammer og retning for udviklingsarbejdet. Gennem kvalitetssamtalen ønsker man ligeledes at sikre en rød tråd i ledelseskæden gennem drøftelse af fælles indsatser på tværs af afdelinger. Der afsættes ca. 2 timer til kvalitetssamtalen.

Chefen for dagtilbud følger op på målene i kvalitetsplanen i 1:1 samtalerne med institutionslederen.

I ulige år tager kvalitetssamtalen udgangspunkt i det anmeldte tilsyn, PLV'en, forældreundersøgelsen og Spørge Børge. Derudover laver dagtilbudsafdelingen også en datapakke med øvrige data vedrørende institutionen.

2 uger før kvalitetssamtalen indsender I jeres bud på 2-3 indsatser for den kommende kvalitetsplan ud fra det anmeldte tilsyn. Efter kvalitetssamtalen laver I jeres kvalitetsplan i Rapportbyggeren i Hjernen&-Hjertet, så konsulenten kan trække den i Hjernen&Hjertet senest 1 måned efter.

I lige år bruges kvalitetssamtalen til at følge op og drøfte eventuelle justeringer af institutionens kvalitetsplan og udviklingsplaner på baggrund af det uanmeldte tilsyn og de pædagogiske udviklingsbesøg, der har været i mellemtiden. Revideringen af kvalitetsplanen skal være foretaget senest 1 måned efter afholdt kvalitetssamtale, hvorefter konsulenten kan trække den i Hjernen&Hjertet.

Inden kvalitetssamtalen sender dagtilbudsafdelingen en dagsorden til institutionslederen. Se dagsorden til kvalitetssamtaler på næste side.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Lav en kvalitetsplan for institutionen senest 1 måned efter kvalitetssamtalen (ulige år) i Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet
- ☒ Justér institutionens kvalitetsplan ved behov (lige år)
- ☒ Konsulent laver referat af kvalitetssamtalen og vedhæfter det i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet

Redskaber og inspiration

- Dagsordenspunkter til kvalitetssamtaler

Dagsorden til kvalitetssamtaler (ulige år)

Dagsorden til kvalitetssamtaler (ulige år)

1. Institutionsleder og ledelsesteam præsenterer kort de overordnede resultater for institutionens tilsyn
2. Fælles drøftelse af institutionens kvalitet ud fra datapakke med øvrig data
3. Institutionsleder og ledelsesteam præsenterer deres forslag til kommende indsatser for kvalitetsudvikling for institutionen
4. Fælles drøftelse af kommende indsatser i kvalitetsplanen

Dagsorden til kvalitetssamtaler (lige år)

Dagsorden til kvalitetssamtaler (lige år)

1. Institutionsleder og ledelsesteam præsenterer en kort status på institutionens arbejde med de forskellige indsatser i udv. planerne og kvalitetsplanen
2. Konsulenten præsenterer resultaterne fra de uanmeldte tilsyn
3. Fælles drøftelse af institutionens kvalitet og eventuel justering af kvalitetsplanen

Kvalitetsplan

Hvem: Institutionsleder og ledelsesteam

Hvornår: Hvert 2. år

Type: Dokument for kvalitetsudvikling på institutionsniveau

Dokumentation: Kvalitetsplan

I ulige år skal du som institutionsleder sammen med dit ledelsesteam lave en kvalitetsplan for institutionen. Kvalitetsplanen laves på baggrund af det anmeldte tilsyn, PLV'en, forældreundersøgelsen, Spørge og kvalitetssamtalen med dagtilbudsafdelingen.

I lige år skal du sammen med dit ledelsesteam revidere og justere jeres kvalitetsplan på baggrund af det uanmeldte tilsyn og kvalitetssamtalen med dagtilbudsafdelingen.

Med udgangspunkt i kvalitetsplanen skal du sammen med de daglige pædagogiske ledere drøfte, om der skal justeres i udviklingsplanerne for de enkelte afdelinger.

Du laver jeres kvalitetsplan i *Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet*.

Sådan dokumenterer du

- Lav kvalitetssplan for institutionen i *Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet*

Redskaber og inspiration

- Skabelon til kvalitetsplan

Skabelon til kvalitetsplan

Kvalitetsplanen skal udfyldes og anvendes på institutionsniveau og indeholder 2–3 indsatser.

Sideløbende har alle afdelinger udviklingsplaner, der handler om de lokale afdelingers arbejde med kvalitetsudvikling.

Overskrift fokusområde 1	
Baggrund • Beskriv hvorfor fokusområdet er relevant	
Målsætning • Beskriv hvad I gerne vil opnå og hvilken effekt det forventes at få for børnene	
Tegn på forandring • Beskriv hvilke tegn på forandring I forventer at se på børne-, medarbejder- og ledelsesniveau	
Konkret handling • Beskriv hvad I vil gøre og hvornår • Beskriv hvem der skal involveres og hvorfor • Beskriv hvordan I vil følge løbende op	

Sådan dokumenterer du

- ☒ Lav kvalitetsplanen i Rapportbyggeren i Hjernen&Hjertet

Orientering af forældrebestyrelse

Hvem: Institutionsleder og forældrebestyrelse

Hvornår: Efter afholdt kvalitetssamtale

Type: Punkt på dagsorden

Dokumentation: Referat

Efter kvalitetssamtalen skal du på førstkommende forældrebestyrelsesmøde orientere forældrebestyrelsen om resultatet fra tilsynet og den kvalitetsplan, I arbejder efter i den kommende periode.

Formålet med mødet er at give forældrebestyrelsen mulighed for at komme med bemærkninger og at inddrage dem på områder, hvor de med fordel kan bidrage og støtte op om arbejdet med kvalitetsplanen.

Du forbereder dig ved at sætte orienteringen på som et punkt på jeres dagsorden til forældrebestyrelsesmødet. Efter mødet skal du skrive et referat og dele det med forældrebestyrelsen.

Sådan dokumenterer du

- ☒ Lav referat i Tilsynskortet i Hjernen&Hjertet under gældende tilsyn

**Guide til tilsyn og kvalitet i Haderslev Kommune i de kommunale og selvejende
daginstitutioner er udviklet af neu;sight til dagtilbud i Haderslev Kommune ©**

**Haderslev
Kommune**